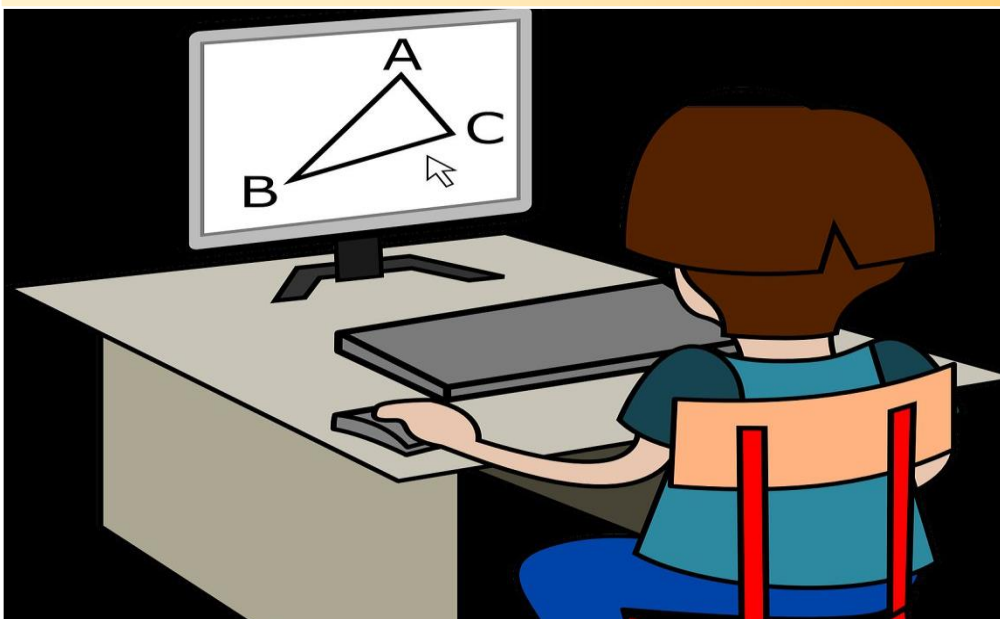

FORVALTNINGSREVISJON AV
**SAMARBEID MELLOM HJEM OG
SKOLE**

FORSAND KOMMUNE
MAI 2018

INNHold

Denne rapportens målgrupper er kontrollutvalget, andre folkevalgte, formelt ansvarlige i administrasjonen og utførende fagfolk i administrasjon. Rapporten er et offentlig dokument og skal være tilgjengelig også for media og andre interesserte. Behovene varierer, men her er en leserveiledning med to nivåer for hvor dypt rapporten kan behandles:

1. Innholdsfortegnelsen, sammendraget og rådmannens kommentarer
2. Hovedrapporten med innledning, fakta og vurderinger, samt vedlegg

Innhold	3
Sammendrag	4
Rådmannens kommentar	8
Rapporten	10
1 Innledning	12
1.1 Formål og problemstillinger	12
1.2 Revisjonskriterier og metode.....	12
1.3 Kort om bakgrunn for prosjektet	13
2 Faktabeskrivelse.....	14
2.1 Grunnskolen i Forsand	14
2.2 Samarbeid mellom Forsand skule, foresatte og fau	19
2.3 læring og trivsel.....	28
2.4 Vurdering	32
Vedlegg	36

SAMMENDRAG

Formålet med denne forvaltningsrevisjonen er å vurdere samarbeidet mellom Forsand skule, foresatte og foreldrenes arbeidsutvalg (FAU). Det er gjennomført 26 intervjuer, hvor flertallet av intervjuene har vært på telefon. De foresatte vi har intervjuet har ønsket å være anonyme, og enkeltsakene er derfor ikke tatt direkte opp med skolen. Vi har fått tilgang til dokumentasjon i noen enkeltsaker, klassesaker, planer o.l., og vi fikk tilgang til websak slik at vi selv kunne søke opp mer dokumentasjon.

Hovedfunn

- Forholdet mellom FAU og tidligere ledelse ved Forsand skule har ikke fungert tilfredsstillende.
- Foresatte har opplevd å bli møtt med motangrep ved henvendelser til skolens tidligere ledelse, noe som vanskeliggjorde samarbeidet mellom foresatte og skole.
- Noen tidligere mobbesaker er godt håndtert, mens andre saker ikke er det.
- Skolen har ikke hatt gode nok rutiner for å sikre at alle elever har et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.
- Skolen er i en positiv utvikling.
- Samarbeidet mellom FAU og skolens ledelse fungerer godt i dag.

Hvordan har samarbeidet mellom Forsand skole og foresatte fungert?

Forsand skule gjennomfører foreldresamtaler og foreldremøter. De fleste av de foresatte vi har snakket med er fornøyd med samarbeidet med kontaktlærer og gjennomføring av foreldresamtalene.

Ved henvendelser fra foresatte vedrørende mobbing/manglende trivsel ser vi i flere saker at skolen har satt i verk tiltak raskt og fattet enkeltvedtak. Men flere foresatte oppgir at barna deres ikke har hatt et godt psykososialt miljø ved Forsand skule, og flere elever har vært utsatt for mobbing. Noen foresatte oppgir at de har vært i kontakt med skolens lærere og/eller skolens ledelse i forbindelse med mobbing, men at det ikke har blitt satt i verk tilstrekkelige tiltak. Flere av henvendelsene har vært gjort muntlig. Skolen har heller ikke fattet enkeltvedtak i disse sakene. Ved henvendelser fra foresatte synes behandlingen derfor å ha vært noe tilfeldig. Det er av betydning at foresatte raskt melder fra til skolen skriftlig dersom barnet ikke har et godt psykososialt miljø.

Flere av de foresatte vi har snakket med og tidligere FAU-ledere oppgir at flere foresatte som var i kontakt med skolens tidligere ledelse opplevde motangrep, og at skolen enten skyldt på eleven eller de foresatte. Dette gjelder både i henvendelse knyttet til trivsel og mobbing, men også i saker vedrørende elevens læring.

Situasjonen i klasse A fikk utvikle seg altfor lenge før skolen tok grep. Elevene i klassen hadde en hverdag preget av et dårlig psykososialt miljø, hvor det var lite rom for læring. Skolens ledelse visste om situasjonen, men synes ikke å ha forstått alvoret og iverksatte ikke nødvendige tiltak tidlig slik at elevene kunne ha en god faglig og sosial utvikling. I en periode pågikk det «hektisk» møtevirksomhet om situasjonen, og det var en travel og vanskelig situasjon for skolens tidligere ledelse som fikk mye kritikk. Den skolefaglige kompetansen på rådmannsnivå synes ikke å ha vært god nok til å kunne bistå skolens ledelse.

Foreldresamarbeid skal ha eleven i fokus og bidra til eleven sin faglige og sosiale utvikling. Forsand skule har ikke hatt gode rutiner for å sikre at alle elevene har hatt et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Samarbeidet med enkelte foresatte har ikke vært god nok, noe som blant annet har ført til at elever har byttet skole.

Noen av sakene har nok vært komplekse, men det er likevel slik at alle elever, uavhengig av elevens adferd, har rett til et trygt skolemiljø, og det er skolens ansvar å sørge for dette. Da er det viktig å ha klart for seg at det er elevens subjektive opplevelse av skolemiljøet som skal legges til grunn, og skolen plikter å gjennomføre en grundig undersøkelse, for å finne ut hvordan eleven selv opplever skolemiljøet. Dersom en elev ikke trives på skolen kan det påvirke elevens læring negativt. Skolen må derfor jobbe med begge områdene parallelt.

Det er en klar positiv fremgang i foreldreundersøkelsen, og det er gledelig at kommunikasjonen med skole og hjem er forbedret.

Hvordan har samarbeidet mellom Forsand skole og FAU fungert?

Forsand skule har og har hatt de lovpålagte organer for brukermedvirkning inkludert FAU. Det har vært gjennomført møter mellom FAU-leder og rektor jevnlig.

FAU har ikke opplevd samarbeidet med skolens tidligere ledelse som godt, noe som hang sammen med at de opplevde at ting ikke ble tatt tak i og at de hørte fra foresatte at de opplevde å bli møtt med motangrep når de tok opp saker. Skolens tidligere rektor er av en annen oppfatning og mener at samarbeidet med FAU var godt.

Det er positivt at samarbeidet mellom FAU og skolens ledelse fungerer godt nå.

Hvordan kan samarbeidet mellom skole og hjem legges opp for å styrke elevenes læring, læringsmiljø og trivsel?

Enkelte av de foresatte vi har snakket med har ikke vært fornøyde med den tilpassede opplæringen som elever har fått, og enkelte har byttet skolen av den grunn. Flere oppgir at skolens læringstrykk er for lavt.

Det er betydelig flere elever i Forsand som mottar spesialundervisning enn gjennomsnittet i landet og i Rogaland. Dette gjelder særlig på mellomtrinnet hvor 25 prosent får

spesialundervisning. Det er positivt at det er færre elever som har behov for spesialundervisning på ungdomstrinnet sett i forhold til mellomtrinnet. I enkelte intervjuer kommer det frem at elever henvises til PPT sent. Den høye spesialundervisningen åpner opp for noen spørsmål:

- Er den tilpassede opplæringen ved Forsand skule god nok?
- Har Forsand skule et godt nok system for til tidlig innsats?
- Henviser Forsand skule elever for sent til PPT?

Vi anbefaler Forsand skule å gjennomgå sine rutiner og praksis vedrørende tilpasset opplæring, tidlig innsats og spesialundervisning for å sikre at alle opplæringen er tilpasset evnene og forutsetningene hos den enkelte elev. Det er også viktig at skolen og de foresatte har en god dialog rundt elevens læring.

I elevundersøkelsen svarte ca. 13 prosent av elevene i 5 - 10. trinn at de ikke trives noe særlig eller ikke trives i det hele tatt. Det er ingen elever som har svart at de blir mobbet ukentlig, men 20 prosent svarte at de blir mobbet en sjelden gang eller to – tre ganger i måneden. For disse elevene kan skoledagen være vanskelig og mistriksel eller mobbing kan føre til manglende læring. Rogaland Revisjon anbefaler skolen å følge dette opp nærmere.

Resultatene i fra elevundersøkelsen og foreldreundersøkelsen er spesielt lav for område vurdering for læring og elevmedvirkning. Dette er områder skolen særlig bør jobbe videre med.

Skolen har vært kjent med resultatene i fra elevundersøkelsen siden desember 2017, og per april 2018 ikke utarbeidet noen handlingsplan for oppfølging. En del av resultatene i elevundersøkelsen er relativt svake, og det er behov for bedre rutine for hvordan skolen følger resultatene opp.

Hverken resultatene i fra elevundersøkelsen eller foreldreundersøkelsen er tilgjengelig på skolens hjemmeside. Dette er informasjon som bør gjøres tilgjengelig for de foresatte.

Hvordan kan samarbeidet mellom skole og hjem organiseres og praktiseres for å styrke foreldrenes innflytelse og medvirkning på skolen?

Det er positivt at det er vedtatt en «*Plan for heim-skule samarbeid*».

I tillegg til FAU har skolen de lovpålagte organene SU og SMU hvor foresatte er representert. Dersom SU og SMU skal ivareta sin rolle, må de holdes løpende orientert om aktuelle saker. I perioden det var få møter er det var dette etter vår vurdering ikke godt nok ivaretatt. Det er positivt at det nå er oftere møter i rådsorganene. Referatene i fra SU og SMU kunne etter vår vurdering vært noe mer utfyllende, slik at det er mulig for for eksempel foresatte å få informasjon.

SMU og FAU er informert om resultatene i elevundersøkelsen, men for å sikre medvirkning også i form av hvilke tiltak som skolen iverksetter, anbefaler vi Forsand skule å legge frem en konkret handlingsplan i organene. En måte er for eksempel at resultatene drøftes i elevråd, SMU, FAU og i personalgruppen, og at skolen etter dette legger frem en konkret handlingsplan i neste SU-møte.

Anbefalinger

Rogaland Revisjon anbefaler Forsand kommune å:

- Sikre at resultatene i fra elev- og foreldreundersøkelsen følges opp raskt.
- Sikre at skolen fortsetter arbeidet med å være mer lydhør overfor innspill fra foresatte og elever.
- Følge opp alle tilrådingene i prosjektrapporten «*Den gode skulen i Forsand*».
- Sikre at alle elever har et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.
- Sikre at Forsand skule sin hjemmeside er oppdatert med relevant informasjon som er aktuelle for de foresatte.
- Gjennomgå sine rutiner og praksis vedrørende tilpasset opplæring, tidlig innsats og spesialundervisning for å sikre at alle opplæringen er tilpasset evnene og forutsetningene hos den enkelte elev.

RÅDMANNENS KOMMENTAR

Kommentarer fra rådmannen datert 28.05.18:

Rådmannen har ikkje merknader til høyringsutkastet når det gjeld faktagrunnlaget i rapporten.

Generelt

Det er til tider vanskeleg å oppfatte om Rogaland revisjon meiner at det dei skildrar gjeld i dag eller er fortid. Dette skiljet bør kome tydelegare fram gjennom heile rapporten.

Det er få elevar på kvart trinn på skulen, noko som kan gje store utslag i tabellar der ein samanliknar trinn.

Tilpassa opplæring og spesialundervisning

Det er ikkje uvanleg at små skular har høgare prosentvis andel elevar med enkeltvedtak i spesialundervisning. Vi gjer merksam på at Forsand skule har fleire elevar på mellomtrinnet som har fast tilhøyre i alternativ tilrettelagt opplæring(ATO). Desse elevane blir òg rekna med når ein rapporterar kor mange elevar ein har som får spesialundervisning (GSI).

Skulen arbeider heile tida med å bli betre på den tilpassa opplæringa. Frå august 2017 har Forsand skule tatt del i kompetanseutviklinga i Sandnesskolen.

Sosiallærer/ spesialpedagogisk koordinator/ pedagogisk IKT-ansvarleg deltek på Sandnesskolen sine lærande nettverk for sitt område. Her er tilpassa opplæring i fokus.

Leiinga deltek i skoleleiarnettverk i Sandnes. Dette skuleåret har det vore fokus på analysekompetanse, fagfornyning, endringsleiing, digitalisering, medborgarskap og nytt kapittel 9 A i opplæringslova mellom anna.

Nettverka og fagsamlingane gir skolen kompetanseheving som igjen kjem elevane til gode i den tilpassa opplæringa.

Foreldre- og elevundersøkinga

Rådmannen er enig i at det er viktig å følgje opp elev- og foreldreundersøkinga raskt. På Forsand skule blei resultatet av elevundersøkinga 2017 levert til kontaktlærarane for gjennomgang i klassane etter at resultatet var klart.

Skuleleiinga arbeider med å få til endå betre rutinar for neste skoleår.

Den nye skoleleiinga er opptatt av at kommunikasjonen mellom skule og heim skal vere god. Foreldreundersøkinga viser at føresette opplever at kommunikasjonen er god dette skuleåret.

Elevrådet er aktivt. Til dømes har elevrådet arbeidd med korleis uteområdet på ungdomsskulesida skal vere.

Eit trygt og godt skolemiljø

Skulen er godt i gang med tilrådingane frå rapporten «Den gode skulen i Forsand», men det tar tid å lage overordna planar, felles system osv. Skulen fekk ny leiing i august 2017. Denne leiinga har spesielt hatt fokus på å lukke avvika etter tilsynet frå Fylkesmannen i Rogaland. Dette tyder at skolen sitt fokus er på vurdering for læring.

I tillegg er fokuset på opplæringslova kapittel 9 A. Det blei laga ein plan for trygt og godt skolemiljø. Denne blei vedtatt i samarbeidsutvalet 12.12.2017. I vedtaket står det at planen skal opp i samarbeidsutvalet kvar haust.

I «Plan for eit trygt og godt skolemiljø» er det oversikt over dei tiltaka som blir gjennomført gjennom skuleåret.

Skulen har hatt god erfaring med bruk av denne planen dette skuleåret. Foreldre har gitt respons på at dei fornøgd med oppfølginga frå skulen i enkeltsakene.

Skulen er opptatt av at informasjon skal finnast på heimesida og arbeider heile tida for å bli betre.

I sum vurderer rådmannen at Forsand kommune er i god gang med å handtere revisjonen sine tilrådingar til kommunen.

For rådmannen

Søren Jensen
rådmann

RAPPORTEN

1 INNLEDNING

1.1 FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

Forsand kontrollutvalg bestilte i møtet den 20.04.17 et mandat for forvaltningsrevisjon innen skole. Formålet med dette prosjektet er å er å vurdere samarbeidet mellom Forsand skule, foresatte og foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU).

Mandat for gjennomføring av prosjektet ble vedtatt av kontrollutvalget i møtet 15.06.17. I tillegg til formålet, framgår det av kontrollutvalgets bestilling at følgende problemstillinger skal besvares:

- Hvordan har samarbeidet mellom Forsand skole og foresatte fungert?
- Hvordan har samarbeidet mellom Forsand skole og FAU fungert?
- Hvordan kan samarbeidet mellom skole og hjem legges opp for å styrke elevenes læring, læringsmiljø og trivsel?
- Hvordan kan samarbeidet mellom skole og hjem organiseres og praktiseres for å styrke foreldrenes innflytelse og medvirkning på skolen?

Kontrollutvalget ba om å bli holdt orientert om stuas på prosjektet, og fikk fremlagt et notat til møtet 19.04.18.

1.2 REVISJONSKRITERIER OG METODE

Revisjonskriteriene er krav eller forventninger som brukes for å vurdere funnene i undersøkelsen. Revisjonskriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området, for eksempel lovverk og politiske vedtak. I dette prosjektet er følgende kriteriegrunnlag anvendt:

- Opplæringsloven kapittel 11 og 13
- Forskrift til opplæringsloven kapittel 20

Revisjonskriteriene er nærmere beskrevet underveis i rapporten.

Det er gjennomført 26 intervjuer, hvor flertallet av intervjuene har vært på telefon. De som er intervjuet er noen av skolen ansatte, skolens nåværende ledelse, skolens tidligere ledelse, to tidligere skolefaglige ansvarlige, politisk representant i samarbeidsutvalget (SU) og noen tidligere og nåværende representanter fra foreldrenes arbeidsutvalg (FAU). Det er også gjennomført intervjuer med et utvalg av foresatte til elever som har skiftet skole de siste årene, og et utvalg av foresatte som hadde vært i kontakt med skolen i forbindelse med enkeltsaker og en tidligere elev. De foresatte har ønsket å være anonyme, og enkeltsakene er derfor ikke tatt direkte opp med skolen.

Vi fikk tilgang til postlisten til skolen og skolefaglig ansvarlig for årene 2013 – 2016, og vi gjennomgikk relevant dokumentasjon. Forvaltningsrevisor fikk dokumentasjon fra

skolen i enkeltsaker og klassesaker, og vi fikk tilgang til kommunens saksbehandlings-system og kunne på den måten søke opp og lese dokumentasjon i enkeltsaker. Det ble tatt et søk på enkeltvedtak, men da fikk vi også med vedtak om spesialundervisning. Listen ut fra dette søket ble gjennomgått og et tilfeldig utvalg saker ble undersøkt.

Vår samlede vurdering er at metodebruk og kildetilfang har gitt et tilstrekkelig grunnlag til å besvare prosjektets formål og de problemstillinger kontrollutvalget vedtok.

1.3 KORT OM BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

I noen år var det en del uro knyttet til skole – hjemssamarbeid ved Forsand skule, der både enkelt foresatte og FAU uttrykte misnøye med samarbeidet med skolens ledelse. Det var spesielt uro i en klasse. I august 2016 startet den private skolen «KFskolen Jørpeland» skole opp, og skoleåret 2017/2018 er det tretten elever fra Forsand som går på denne skolen.

2 FAKTABESKRIVELSE

2.1 GRUNNSKOLEN I FORSAND

Forsand kommune har én grunnskole, Forsand skule. Skolen ledes av en rektor og en avdelingsleder, begge med 100 prosent ledelsesressurs. Skoleåret 2017/2018 er det ved skolen 21,32 årsverk til undervisningspersonalet og 7,76 årsverk til assistent. I tillegg har skolen en konsulent stilling. Fra og med skoleåret 2017/2018 har skolens sosiallærer en ressurs som sosiallærer på 59,6 prosent. Tidligere har sosiallærerressursen vært noe lavere¹, og sosiallærer har innimellom blitt brukt til andre oppgaver som for eksempel å være vikar². I år blir ressursen brukt til mer sosialrelaterte oppgaver, og sosiallærer har blant annet ansvar for læringsmiljøgruppen (LMG-gruppen), følge opp resultater fra elevundersøkelsen og hatt ansvar for å utarbeide «*plan for et trygt og godt skulemiljø*»³.

Fra og med 2009 til sommeren 2016 var det kommunens organisasjonssjef som hadde funksjonen som skolefaglig ansvarlig. Organisasjonssjefen hadde ikke skolefaglig kompetanse. Skoleåret 2016/2017 leide kommunen inn en skolefaglig ansvarlig med lang skolebakgrunn i 40 prosent stilling. Fra og med skoleåret 2017/2018 inngikk Forsand kommune og Sandnes kommune en avtale om at opplæringsavdelingen i Sandnes er skolefaglig ansvarlig for Forsand kommune.

2.1.1 NØKKELTALL

Tabell 1 viser utvalgte nøkkeltall for grunnskolen i Forsand

Tabell 1 – Sentrale nøkkeltall for grunnskolen i Forsand og sammenligning med Rogaland og Landet. Kilde: Kostrastatistikken-SSB og GSI statistikken.						
	2015	2016	2017	Kostragr. 16	2017 Rogaland	2017 Landet
Antall elever ved Forsand skule skoleåret	195	198	192			
Korrigerte bruttodriftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss per elev	147 835	164 535	178 246	163 578	112 923	106 214
Andel elever med spesialundervisning i prosent	14,9	12,6	13,5	9,8	7,8	7,8

Tabellen viser at Forsand kommune har betydelig høyere korrigerte bruttodriftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss per elev enn Rogaland og landet.

¹ Skoleåret 2015/2016 var ressursen til sosiallærer 30 prosent (ifølge referat i fra SU møtet 290515).

² Oppgitt av sosiallærer i intervju.

³ Se kapittel 2.1.3

Tabell 2 viser andel elever som fikk spesialundervisning 2015 – 2017 i Forsand, sammenlignet med Rogaland og Landet 2017.

Tabell 2 – Andel elever som fikk spesialundervisning 2015 - 2017. Kilde: Kostrastatistikken.						
	2015	2016	2017	Kostragr. 16	Rogaland 2017	Landet 2017
Andel elever som får spesialundervisning 1. – 4. trinn	10,5	7,6	6,5	5,8	6,2	5,3
Andel elever som får spesialundervisning 5. – 7. trinn	19	20,8	25	13,1	9	9,2
Andel elever som får spesialundervisning 8. – 10. trinn	16,4	12,1	12,7	12,9	9,1	10

Det er flere elever i Forsand som mottar spesialundervisning enn gjennomsnittet i landet og i Rogaland. Når en sammenligner med kostragruppe 16, så er Forsand tilnærmet lik i forhold til elever som får spesialundervisning i 8. – 10. trinn, men ligger betydelig over på mellomtrinnet hvor 25 prosent får spesialundervisning.

2.1.2 UTVIKLINGSARBEID OG SENTRALE PLANER VED FORSAND SKULE

Det ble i 2016 opprettet en prosjektgruppe som arbeidet med «Den gode skulen i Forsand». Prosjektgruppen tilrådte:

- a) Styrkja samarbeidet mellom partane i skulen gjennom gjensidig forplikting.
- b) Utvikla gode system for informasjonsflyt.
- c) Få på plass overordna verksemdsplan og årlege handlingsplanar, lagt ut på heimesida.
- d) Leggja vekt på godt tilpassa og variert undervisning der og elevane har medverknad.
- e) I større grad utvikla felles system, prosedyrar og praksis, lagt inn i skulen sitt årshjul, tilgjengeleg på heimesida.
- f) La samarbeidsutvalet (SU) vera ein sentral arena for utviklingsarbeid, drift og samhandling
- g) Skulen må aktivt søkja samarbeid med andre skular.»

Arbeidet med å få på plass en overordnet virksomhetsplan, årlig handlingsplan og det å utvikle felles system, prosedyrer og praksis lagt inn i skolen sitt årshjul, er ikke fulgt opp.

Forsand skule sitt samarbeidsutval (SU) vedtok på møte 30. mai 2017 ny «Plan for heim-skule samarbeid». Planen er eit resultat av samarbeidet mellom prosjektgruppa «Den gode skulen i Forsand» og FAU. Planen var per 27.02.18 ikke tilgjengelige på skolens hjemmeside, men er nå lagt ut.

12.12.17 vedtok samarbeidsutvalget «Plan for et trygt og godt skulemiljø.» Planen var per 19.04.18 ikke lagt ut på skolens hjemmeside. Ifølge rektor skyldes dette at dokumentet skal «språkvaskes».

2.1.3 ORGANER FOR BRUKERMEDVIRKNING I SKOLEN

Opplæringsloven kapittel 11 stiller krav til at der ved hver grunnskole skal være lovbestemte organer for brukarmedvirkning (se vedlegg 2). Ifølge forskriften til opplæringsloven § 20 -1 har kommunen plikt til å benytte de lovbestemte organene i grunnskolen. Med dette som utgangspunkt er det utviklet følgende revisjonskriterier:

Revisjonskriterier

- Forsand skule skal ha et samarbeidsutvalg (SU) som har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder skolen
- Forsand skule skal ha et skolemiljøutvalg (SMU) som skal medvirke til at skolen, de tilsette, elevene og foreldrene tar aktivt del i arbeidet for å skape et godt skolemiljø.
- Forsand skule skal ha et foreldreråd som fremmer fellesinteressene til foreldrene og medvirke til at elever og foreldre tar aktivt del i arbeidet med å skape godt skolemiljø.
- Forsand skule skal ha et foreldreråd med et arbeidsutvalg (FAU) som skal arbeide for et godt samhold mellom hjem og skolen.

Vi har gjennomgått møtereferatene i fra SU- og SMU - møter fra 2014 – desember 2017. Tabellen nedenfor viser antall møter som er holdt:

Tabell 3 – Antall SU og SMU-møter. Kilde: Forsand kommune.				
	2014	2015	2016	2017
Antall SU-møter	2	2	3	4
Antall SMU-møter	2	1	1	4

Oversikten viser at det i 2014-2016 ble avholdt få SU-møter. Tidligere rektor uttrykker at når det var valgår kom en sent i gang med møtene, da en måtte få på plass politisk representant.

Eksempler på saker som er behandlet i SU:

- tilstandsrapport
- resultater fra nasjonale prøver
- ordensreglement
- skoleskyss
- skoleruten
- satsingsområder
- prosjektet «Den gode skulen i Forsand»

Nåværende leder i SU oppgir at de har gode diskusjon i SU og at det fungerer godt.

Eksempler på saker som er behandlet i SMU:

- resultater fra elevundersøkelsen
- resultater fra mobbeundersøkelsen

Det ble avholdt jevnlig FAU-møter, og de har blant annet tatt opp følgende saker

- saker som er meldt fra foreldre
- parkering/levering uteområdet
- elevundersøkelsen
- foreldreundersøkelsen
- sosiale arrangement
- 17. mai

Høsten 2017 ble det gjennomført en foreldreundersøkelse, denne omtales nærmere. Både FAU og SU oppnår gode skår i denne undersøkelsen og på en skala fra en til fem oppnår begge over fire.

Referater fra SU og SMU-møtene for skoleåret 2017/2018 er lagt ut på skolens hjemmeside, men innkalling til SU og referat for møtet 17.10.17 ligger ikke ute. Det ligger ikke ute noen plan for når møter skal være verken for SU, SMU eller FAU.

En del saker som nok er av interesse for foresatte som for eksempel foreldreundersøkelsen og plan for hjem – skole ligger under fanen SU og SMU.

2.1.4 SKOLEEIERES INTERNE GJENNOMGANG AV FORSAND SKULE

Skoleeier skal ifølge opplæringsloven § 13-10 ha et forsvarlig system for vurdering om kravene i opplæringsloven og tilhørende forskrifter er oppfylt. Det skal utarbeides en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringen.

Våren 2013 gjennomførte skoleeier et tilsyn hvor hensikten var å se nærmere på om skolen sin praksis i håndtering av krenkende atferd var i samsvar med krav i opplæringsloven § 9A-3 og § 9A-4. Konklusjonen var at skolens praksis når det gjaldt forebygging og håndtering av krenkende atferd var i samsvar med kravene i opplæringsloven. Noen av de som ble intervjuet oppga at de mente at det var elever som ikke sier fra om de blir mobbet. Dette ble ikke grepet fatt i videre. Det kom heller ikke frem at enkelte foresatte var misfornøyd med skolens håndtering av mobbesaker. Tilsynet gjennomgikk ikke hvordan henstillinger fra foresatte ble besvart, og om det ble utarbeidet enkeltvedtak for elever som ikke hadde det greit på skolen.

På slutten av 2014/begynnelsen av 2015 gjennomførte skoleeier et internt tilsyn av Forsand skule hvor temaet var medvirkning fra tilsette, elever og foresatte. Noe av det som kom frem var at foresatte ved henvendelser til rektor opplevde å bli møtt med motangrep og en holdning som i svært liten grad inviterte til samarbeid. Kommunika-

sjonen mellom foreldre og den enkelte lærer var i hovedsak ok. Det ble utarbeidet en rutine for samarbeid hjem – skole.

Skoleeier utarbeidet årlig en tilstandsrapport for grunnskolen.

2.1.5 FYLKESMANNENS TILSYN

I 2015 gjennomførte Fylkesmannen tilsyn med Forsand skule innen skolen sitt arbeid med elevene sitt utbytte av opplæringen og forvaltningskompetanse – avgjørelser om særskilt tilrettelegging. Kommunen fikk syv hovedpålegg, herunder:

- Lokale læreplaner må oppfylle krav i opplæringsloven og tilhørende forskrift.
- Arbeidet med individuelle opplæringsplaner (IOP) må være i samsvar med opplæringsloven.
- Den individuell undervisvurdering skal medvirke til at elevene får realisert sine muligheter til å nå målet for opplæringen.
- Opplæringsloven og forvaltningsloven skal overholdes ved behov for spesialundervisning.

Forsand kommune fikk frist til 20.11.15 med å rette lovbruddene, men etter en del runder med innsendt dokumentasjon gjenstår det per 23.04.18 følgende avvik som kommunen har fått forlenget frist til å rette til 30.11.18:

- At elevene må kjenne til hva som blir vektlagt i vurderingen av kompetanse og hva som er grunnlaget for vurderingen.
- Individuelle undervisvurderinger medvirker til at elevene får realisert sine muligheter til å nå målene for opplæringen.

14.12.16 ble det holdt et møte mellom Fylkesmannen, skolefaglig ansvarlig og rektor. I følge møtereferatet kom det blant annet frem at Fylkesmannen hadde sett i enkeltsaker og i tilsyn at kommunen hadde utfordringer når det gjaldt grunnleggende forvaltningskompetanse.

2.2 SAMARBEID MELLOM FORSAND SKULE, FORESATTE OG FAU

2.2.1 REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriteriene nedenfor er utledet ut fra opplæringsloven § 13-3 d og forskrift til opplæringsloven § 20-3.

Revisjonskriterier samarbeid mellom foresatte og Forsand skule:

- Kommunen skal sørge for samarbeid med foreldre.
- Foreldresamarbeid skal ha eleven i fokus og bidra til eleven sin faglige og sosiale utvikling.
- I saker der det meldes eller oppdages at eleven ikke har et godt psykososialt miljø skal skolen fatte enkeltvedtak snarest mulig.⁴
- Skolen skal i starten av hvert opplæringsår holde et foreldremøte der foreldrene informeres om skolen.
- Skolen skal minst to ganger i året kalle inn til en foreldresamtale.

Revisjonskriterier samarbeid mellom FAU og Forsand skule:

- Det skal være et foreldreråd med et arbeidsutvalg (FAU) ved skolen.
- Foreldrerådet skal arbeide for et godt samhold mellom hjem og skolen
- Kommunen har plikt til å benytte de lovbestemte organene i grunnskolen

Vi har fått oppgitt at det er praksis å kalle inn til et foreldremøte ved starten av hvert skoleår og at foreldresamtalene er gjennomført to ganger årlig. Tabellen nedenfor viser resultater i fra foreldreundersøkelsen i forhold til informasjon fra skolen.

Tabell 4 – Resultater i fra foreldreundersøkelsen når det gjelder informasjon fra skolen. Kilde: Sandnes kommune.		
	2016	2017
Jeg er fornøyd med innholdet på foreldremøtene		4,5
Jeg er fornøyd med skolens informasjon om faglig utvikling til barnet mitt		4,3
Jeg er fornøyd med skolens informasjon om den sosiale utviklingen til barnet mitt		4,3
Jeg finner den informasjonen jeg trenger på skolens digitale læringsplattform		4

Vi ser at foreldrene er godt fornøyd med skolens informasjon på foreldremøter og i direkte dialog med lærer for eksempel på foreldresamtaler. Noen av lærerne uttrykker at de har god og jevnlig kontakt med hjemmene enten på telefon, e-post eller møter.

2.2.2 ELEVER SOM HAR BYTTET SKOLE

Det er 13 elever som inneværende skoleår går på en annen grunnskole enn Forsand. Vi har vært i kontakt med foresatte til seks av elevene, og fem av de foresatte oppgir at år-

⁴ Reglene om enkeltvedtak gjaldt frem til juni 2017. Enkeltvedtak er nå erstattet med aktivitetsplikt.

saken til at eleven byttet til KF-skolen var at de var misfornøyd med Forsand skule. For flere handlet dette om måten de som foresatte har blitt møtt på av skolens personale, spesielt skolens tidligere ledelse. Noen av byttene var knyttet til dårlig psykososialt miljø. Andre av byttene var knyttet til at de har opplevd at det kan være dårlig kvalitet på undervisningen spesielt på ungdomskolen med blant annet manglende tilpasning til eleven. En foresatt oppgir at deres erfaringer med skolen er at det er veldig læreravhengig hvordan undervisningen fungerer og at det er lite kontroll med hva en lærer gjør. En av de foresatte oppgir at det var andre årsaker til at eleven byttet skole. Noen av de foresatte oppgir at de som foresatte blir møtt på en helt annen måte ved KF-skolen, og at elevsynet også er et helt annet.

Rektor oppgir at for kommende skoleår er det 16 elever som kommer til å gå på en annen skole enn Forsand.

2.2.3 ENKELTSAKER – FORELDRENES HENVENDELSE OG OPPLEVELSE AV SKOLEN

Nedenfor har vi satt opp eksempler på henvendelser i fra foresatte til skolen og enkelt saker som vi har gjennomgått. Der det står foresatt er det foreldrenes opplevelser av situasjonen som beskrives.

I syv av sakene har vi kun forholdt oss til dokumenter vi har funnet i websak, og vi har funnet noen saker der foresatte har meldt fra om at eleven har blitt utsatt for mobbing/krenkende fra en annen elev, hvor tidligere rektor etter få dager har fattet enkeltvedtak. I et annet tilfelle gjennomførte skolen en undersøkelse av saken og fattet et enkeltvedtak i løpet av tre uker. I et annet tilfelle tok foresatte kontakt med skolen og meldte bekymringer for sitt barns psykososiale miljø. Skolen og foresatte hadde møte, men det ble ikke fattet enkeltvedtak. Ett år senere sendte uttrykte foresatte bekymringer til skolen, og det ble da fattet et enkeltvedtak. Senere har foresatte igjen meldt om at barnet ikke har det greit på skolen, og det ble utarbeidet aktivitetsplan.

Vi har lest i websak/hørt om tre saker der foresatte har meldt fra om at barnet ble mobbet/utsatt for krenkende adferd fra en lærer. To av de foresatte opplevde å ikke bli tatt på alvor, og at skolen skyldte på dem. I en av sakene tok tidligere rektor raskt fatt i situasjonen, og det ble fattet enkeltvedtak. Det ble det ikke i de to andre tilfellene.

Foresatt elev 6

Foresatt 6 oppgir at deres barn ble mobbet i flere år på Forsand skule. Denne saken er noen år tilbake i tid. Eleven opplevde både utestenging og fysisk mobbing. Forholdet ble tatt opp med både kontaktlærer og skolens tidligere ledelse, men foresatte opplevde at skolen gjorde lite med det. De opplevde at det ble bagatellisert, og at skolen i noen grad skyldte på eleven. Eleven trakk seg tilbake fra det sosiale. Det ble på et tidspunkt gjennomført et møte med tidligere rektor, uten at det ble bedring, og ut fra det foresatte oppgir og søk i websak kan vi ikke finne noe enkeltvedtak.

Foresatt elev 7

Foresatt til elev 7 oppgir at de ble kontaktet av lærer vedrørende at barnet hadde lese- og skrivevansker, noe foresatte også var bekymret over. Da dette ble meldt videre internt på skolen til spesialpedagogiske teamet, opplevde foresatte å bli møtt med en ovenfra og nedlatende holdning. Det tok ca. to år før eleven ble henvist videre til PPT. Foresatte oppgir at de synes at dette var for lang tid. Foresatte reagerer på at de ble møtt på en lite respektfull måte og følte at samarbeidet var krevende. De valgte å flytte eleven til en annen skole, fordi de ikke hadde tiltro til at skolen hadde god nok kompetanse til at eleven ville få en god nok tilpasset opplæring i videre skolegang. Foresatte oppgir å ha hatt et godt samarbeid med kontaktlærer.

Foresatt elev 8

Foresatt til elev 8 oppgir at det var lite differensiering av undervisningen. Eleven slet noe med å henge med og fikk tidlig hjelp, men hjelpen var av en slik karakter at eleven opplevde lite skoleglede. Barnet hadde det greit i forhold til de andre elevene, men ikke i forhold til oppfølgingen fra skolens personale. Foresatt oppgir at de deltok på flere møter med skolen, men at skolen skyldte alt på dem. Fortsatt synes at de møtte en unnskikende ledelse. De valgte å flytte eleven til en annen skole.

Foresatt og elev 18

Foresatte har et barn som var noe «uroelig» og bråkete på skolen. Foresatte så at skolen ikke klarte å håndtere barnet, og eleven opplevde å bli holdt nede i form av negative kommentarer fra lærere for eksempel «*Alle spyr av deg*». Eleven opplevde også å bli dyttet, og holdt fysisk av lærere. Det var flere møter mellom de foresatte, eleven og skolen. På møtene gjorde de konkrete avtaler, noe som bidro til at eleven klarte å holde seg «i sjakk», men straks eleven opplevde at lærerne ikke holdt sin del av avtalen, sluttet eleven med å holde sin del og uroen fortsatte. Ifølge foresatt var PPT inne og observert klassen over tid og fant ut det var det var uro på grunn av «dårlig klasseledelse».

Eleven og de foresatte sitter med opplevelsen av at eleven ble snakket ned istedenfor at skolen hjalp eleven. Eleven oppgir å ha tilbragt store deler av skoletiden på gangen, noe som gikk utover elevens læring. Eleven oppgir at det ikke har vært lett å være elev på Forsand skule.

Foresatt reagerer på elevsynet som er på skolen og kulturen. De hadde mange møter med skolens tidligere ledelse, men opplevde at skolen i stor grad skyldte på de foresatte.

Foresatt elev 10

Foresatt til elev 10 oppgir at eleven ble utsatt for plaging/mobbing i mange år på Forsand skule. Mobbingen bestod blant annet av krenkende kommentarer. Dette førte blant annet til at eleven mistet livsgleden, og i perioder ville ikke eleven på skolen. Foresatte tok jevnlig kontakt med lærere om situasjonen, men opplevde at det ble «dysset» ned. På foreldresamtaler sa lærere at de skulle ta tak i det, men situasjonen ble ik-

ke bedre for eleven. Foresatte fikk ikke lov av skolen til å ta saken opp på foreldremøtet i klassen. Eleven opplevde ikke å bli hørt på skolen, og opplevde å få skylden for mange ting. Eleven ble henvist til PPT på grunn av at skolen mente at eleven leste tregt, men ifølge foresatt konkluderte PPT med at det skyldtes mistrivsel på skolen. Skolen fattet ikke enkeltvedtak, men foresatte oppgir at på slutten av 10. trinn ville rektor behandle det som en mobbesak.

Annet

I gjennomgangen har vi også sett enkeltsaker der foresatte ikke har vært fornøyde med skolens håndtering av saker og fått medhold av Fylkesmannen på klager. Vi har også sett dokumenter der foresatte hevder at elever har fått psykiske problemer av å gå på Forsand skule.

Tidligere rektor oppgir at de skrev enkeltvedtak i de mobbesaker de var kjent med, men hun har også opplevd at det har vært foresatte som ikke har ville at det skulle settes i verk mer tiltak i frykt for at situasjonen skulle bli verre.

2.2.4 HENVENDELSE FRA KLASSE B

Klassekontaktene i klasse B sendte 24.04.16 brev til tidligere rektor vedrørende utfordringer i klassen. Brevet beskriver blant annet:

- lavt nivå på nasjonale prøver
- ukvalifisert lærer
- utfordringer i det sosiale miljøet
- foreldremøte der rektor ikke kom på tross av oppfordring

Tidligere rektor oppgir at hun valgte å ikke gå på møtet, da hun opplevde at foresatte ville ha taushetsbelagt informasjon. Saken ble også tatt opp på ett av møtene som var mellom rektor, FAU-leder, politisk representant, og kommunens administrative og politiske ledelse. I møtereferatet står det at ordfører uttrykker: *«Selv om rektor ikke kan informere til foresatte om enkeltelever, så hadde det vært en poeng å møte foresatte for å fortelle hva skolen kan informere om og ikke kan informere om. Det å nekte å møte foresatte har av flere blitt opplevd som arroganse.»*

Det fremkommer ikke i websak at klassekontaktene fikk svar på brevet.

2.2.5 HENVENDELSE FRA KLASSE C

Elevene i en klasse meldte fra om «ugreie» forhold i klassen. Skolen fattet et generelt enkeltvedtak for hele klassen. Klassekontaktene klaget på tiltakene i enkeltvedtaket, og en uke etterpå fattet tidligere rektor et nytt enkeltvedtak med nye tiltak. Situasjonen ble løst.

2.2.6 UTFORDRINGER I KLASSE A

På ett trinn hadde det vært utfordringer siden barnehagen, og skolen var kjent med dette før skolestart. I klassen utviklet det seg etter hvert store utfordringer blant annet knyttet til fysisk utagering, slåssing, erting, trusler, mobbing og elever som stakk av. Flere foresatte oppgir at barn grudde seg til å gå på skolen, og enkelte utviklet helseplager. Skolens tidligere ledelse oppgir at det var elever i klassen som ikke passet sammen, men siden skolen har en klasse på hvert trinn var det vanskelig å gjøre noe med dette. Tidligere skolefaglig ansvarlig og skolens ledelse oppgir at det også var noen vanskelige samarbeidsforhold i foreldre-gruppen. Både skolens personale og foresatte oppgir at det var lite rom for læring i klassen.

Vi har gjennomført telefonintervjuer med tre foresatte som har/hadde elever i denne klassen.

En av lærerne som hadde klassen oppgir at de ga beskjed til skolens ledelse om hvordan situasjonen var. Lærerne tok flere av utfordringene opp i læringsmiljø-gruppen (LMG-gruppen) hvor rektor og inspektør satt, og de spilte inn at noe måtte gjøres, for eksempel at klassen måtte deles. Skolens daværende ledelse oppgir at de så at lærerne var slitne etter å ha hatt timer i klassen. Fra og med 3. klasse var det en lærer i klassen og en barne- og ungdomsarbeider. En av lærerne oppgir at etter hvert som elevene ble større ble det mer og mer utfordringer.

Den 10.11.14⁵ sendte foreldrekontakter brev til skolen hvor de etterlyste tiltak for å bedre det psykososiale miljøet. Ifølge tidligere FAU-leder ble de også etter hvert involvert i saken, da flere foresatte kontaktet FAU da de ikke opplevde at skolens ledelse tok situasjonen på alvor.

10.12.14 henviste skolen klassen som en systemsak til PPT. Da PPT kom inn valgte de å dele klassen midlertidig, og den ene kontaktlæreren hadde den ene klassen, mens to barne- og ungdomsarbeidere hadde den andre klassen⁶. Foresatt 4 uttrykker: «*Det kom overaskende på oss at klassen plutselig ble delt, for de hadde jo sagt at alt var bra.* Tidligere inspektør oppgir at hun forstår at det kom overraskende på de foresatte at klassene skulle deles.

Da klassen begynte i fjerde var det to andre lærere som fikk hovedansvar for klassen. I løpet av høsten ble det en ny endring i lærersituasjonen. Det var også inne noen andre ansatte på enkelt elever, men en lærer uttrykker at det likevel var for få voksne. En av lærerne uttrykker at skolen prøvde ut mange tiltak for å få situasjonen til å bli bedre, og at ledelsen brukte mye tid på dette. Enkelte av lærerne uttrykker at de ikke synes at skolens daværende ledelse gjorde nok.

⁵ Elevene gikk da i 3. klasse.

⁶ Den andre kontaktlæreren var på dette tidspunktet i permisjon.

Den 03.12.15 klaget foreldrekontaktene på det psykososiale miljøet i klassen. 15.12.15 ble det holdt foreldremøte for klassen hvor lærere, rektor og skolefaglig ansvarlig deltok. Skolens tidligere ledelse oppgir at det var et møte med stor frustrasjon fra foreldre og høy temperatur, og skolefaglig ansvarlig oppgir at skolen ble møtt med massiv kritikk fra de foresatte. Skolefaglig ansvarlig oppga at foresatte synes å ville vite mer enn det rektor mente hun kunne informere om på grunn av taushetsplikt. Rektor oppgir at hun sa at hun skulle gjøre alt hun kunne for å få inn ekstern hjelp.

Flere elever ble etter hvert tatt ut fra skolen og fikk hjemmeundervisning.

I desember 2015 fattet daværende rektor et generelt enkeltvedtak til alle elevene i 4. klasse som hadde lik ordlyd. Det var foresatte som reagerte på at enkeltvedtaket ikke var konkret for den enkelte elev. Det ble derfor fattet enkelte enkeltvedtak med mer konkrete tiltak for noen elevene.

Det ble holdt flere møter mellom skoleeier, FAU og rektor. Januar 2016 opprettet administrasjonsutvalget en stilling som miljøterapeut og en stilling som familieterapeut som ble satt inn i klassen. Gaute Bjørnsen og PPT veiledet personalet i klassen.

Politisk representant i SU oppgir at han på et møte i SU spurte daværende rektor om hvordan situasjonen var i klassene, og at rektor svarte at det fungerte greit. Tidligere rektor oppgir at hun i forkant av møtet hadde spurt lærerne om hvordan situasjonen var, og at hun ikke hadde noe spesiell informasjon som burde informeres om. Politisk representant reagerte på at det i neste kommunestyremøte kom frem at det var store utfordringer i denne klassen. Politisk representant oppgir at tidligere rektor ikke hadde vært ærlig med SU.

For å bedre situasjonen valgte skolen å la enkelte elever få hospitere i andre klasser.

I perioden januar 2016 til midten av april 2016 sendte rektor/skolens ledelse, nesten ukentlig, en informasjon til foresatte i klasse A om hvordan situasjonen var.

Da klassen begynte i femte var det ti elever igjen i klassen. Flere elever begynte på en privat skole. Foresatt 2 uttrykker: *«Vi turde ikke ha vårt barn i klassen lenger for barnet vårt var veldig fortvilet, læringen var lik null og klassemiljøet var ikke greit.»*

Foresatte som vi har snakket med som hadde elever i klassen uttrykker følgende vedrørende samarbeidet med skolen:

- Det var god dialog med lærerne.
- Lærerne ropte på hjelp, men ble avvist.
- Ledelsen sa at det ikke var problemer i klassen.
- Dersom vi spurte om informasjon så var «piggene» ute.
- Vi fikk lite informasjon fra skolen.
- Skoleledelsen prøvde å feie alt under teppet.

- Skoleledelsen var ikke lydhør.
- Skolen hadde ikke dialog med oss foresatte, så vi mistet tillit til skoleledelsen.
- Skolen skyldte på de foresatte og mente at vi var vanskelige.
- Vi ba om styrking av voksne, men skolen reagerte sent.

Tidligere inspektør uttrykker at ting kunne nok vært løst annerledes i de fleste ledd og at saken ble for stor. I ettertid ser hun at flere av elevene som burde vært meldt opp til PPT på et tidligere tidspunkt, og at det burde vært flere voksne i klassen. Hun uttrykker at de opplevde det som et svik at ikke skolefaglig ansvarlig og rådmannen støttet bedre opp om skolen. Tidligere rektor uttrykker at de så at lærerne var slitne etter å ha hatt klassen, men at hun ikke forstod rekkevidden av det og at klassen var så utfordrende. Selv om de var kjent med utfordringene, oppgir rektor at de ikke var nok oppmerksomme på dette i starten. Hun tar selvkritikk for at de ikke grep inn tidligere, og er lei for at dette gikk utover elevene. Hun uttrykker at det var nedskjæringer i kommunen, så de var lojale til det også, og tenkte at de ville få til klassen etter hvert.

2.2.7 SAMARBEID MED FAU, SKOLE OG SKOLEEIER

Det har i flere år vært avholdt jevnlig møter mellom tidligere rektor og FAU-leder. En av de tidligere FAU-lederne oppgir at det var greie møter, men at dersom FAU tok opp saker, så skjedde det lite etterpå. Begge de tidligere FAU-lederne oppgir at FAU fikk mange henvendelser fra foresatte om at de ble møtt med motangrep når de tok kontakt med skolens ledelse eller at det oppleves som å « snakke til en vegg ». Foresatte opplevde at de ikke nådde frem ved henvendelser til skolen enten det gjaldt sosial miljø, faglig utvikling eller at elever med spesialundervisning ikke fikk den ressursen de skulle.

Det ble fra januar 2015 og en periode i 2016 holdt jevnlig møter mellom tidligere rektor, styrer og skoleeier. I flere av referatene fremkommer det at FAU ikke var fornøyde med samarbeidet med skoleledelsen. De opplevde at skoleledelsen ikke lyttet eller tok innspill i fra FAU på alvor, og at FAU innimellom fikk klager fra foresatte om måten de ble møtt på av rektor. Dette var også tema på møter som skolefaglig ansvarlig, rektor og barnehagestyrer og kommunens politiske ledelse hadde. Dette ble også tatt opp i møtet i SU 26.05.15.

Det ble i juni 2015 laget en plan for hvordan en kunne styrke samarbeidet, herunder at rektor skulle delta på foreldremøtet i alle klassene i starten av skoleåret og at rektor skulle delta på ett av de første FAU-møtene til høsten.

FAU ble etter hvert tett involvert i saken i klasse A, da foresatte opplevde å ikke nå frem hos skolens tidligere ledelse. FAU deltok også på møter hvor situasjonen var tema. Etter at prosessen hadde pågått en stund, oppgir FAU-leder at de fremdeles følte at ledelsen ikke tok innover seg problemene, og at ledelsen skyldte på de foresatte.

I april 2016 sendte FAU et brev til kommuneledelsen hvor det fremkom at de ikke lenger hadde tillit til ledelsen ved Forsand skule. De ba om at en måtte ha inn nye kref-ter. 10.05.16 ble det avholdt et møte mellom FAU, rektor, politisk representant i SU, kommunens overordnede ledelse og ordfører/varaordfører. Hensikten var å få utdy-pet innholdet i brevet fra FAU.

I referat i fra SU-møte 10.05.16 står det: «Det kom spørsmål til FAU-leder om hva mistilliten til skoleledelsen går ut på. Hvor representativt er det? FAU-leder sa at e-posten om mistillit er fra et samlet FAU (ikke foreldrerådet som er alle foreldrene ved skolen). Av SU-representanter ble det påpekt at alle foreldene ikke er spurt i denne saken. FAU-leder hevder å ha god forank-ring på dette gjennom foreldreinnspill og deltakelse på foreldremøter i flere klasser, samt inn-spill fra foreldre som har barn som er ferdige på skolen.»

Tidligere rektor oppgir at det ikke var alle foresatte som var enige i kritikken av skole-ledelsen, og at noen foresatte reagerte på at FAU ikke hadde spurt alle foresatte.

En informant uttrykker at det var nok et dårlig samarbeid mellom rektor og FAU.

Tidligere skolefaglig ansvarlig oppgir at han tidlig forstod at skolen ikke var åpen for innspill, og at de hørte fra FAU at samarbeidet mellom FAU og skolens ledelse ikke fungerte. Samtidig stiller tidligere skolefaglig ansvarlig spørsmål ved om kanskje FAU og foresatte forventet for mye innsyn i forhold til hva skolen kan informere foresatte om.

Etter hvert som situasjonen utviklet seg ble også skoleeier av den oppfatning at skolens ledelse ikke kommuniserte godt nok ut til foresatte, og at skolens ledelse ikke samar-beidet godt nok med FAU. Tidligere rektor er av en annen oppfatning og mente at sam-arbeidet med FAU var bra.

Tidligere rektor oppgir at skolefaglig ansvarlig og rådmannen ikke kan skole og at or-ganiseringen ikke var lovlig, noe som gjorde situasjonen vanskeligere. Politisk repre-sentant uttrykker at skolefagligansvarlig heller ikke fulgte opp rollen da han ikke had-de kompetanse på dette.

Det ble etter hvert et dårlig samarbeidsklima mellom kommuneledelsen og tidligere rektor, og rektor opplevde å få liten støtte av skoleeier. En lærer uttrykker også at råd-mannsnivået burde vært mer til stede og bistått. Utdanningsforbundet rettet våren 2016 kritikk mot kommunens ledelse da de følte at skolens ledelse fikk lite støtte fra kommunens ledelse og at de tok foresatte sitt parti, uten å ha hørt den andres syn og med lite innsikt i hvordan skolehverdagen var.

Fra og med høsten 2016 hadde kommunen innleid en skolefaglig ansvarlig som hadde skolefaglig kompetanse. Han beskriver at rådmannen, organisasjonssjef og politikerne var på samme side som FAU, mens daværende rektor og inspektør var på den andre

siden. Den skolefaglige ansvarlige møtte på alle FAU-møter etter ønske fra FAU. Tidligere rektor oppgir at hun opplevde at den innleide skolefaglige ansvarlige klarte å støtte skolen og behandle foresatte på en grei måte, slik at situasjonen ble bedre.

Høsten 2016 ble det holdt et dialogmøte om «Den gode skolen», hvor FAU ledelsen, skolens ledelse, politisk representant, tillitsvalgte, skolefaglig ansvarlig og representanter fra organisasjonspsykologene Bjørnson deltok. Det ble satt ned en egen prosjektgruppe som arbeidet med den gode skolen, men FAU ønsket ikke å delta i denne da de var av den oppfatning av at det ikke hadde noen hensikt når skolens ledelse var den samme. FAU deltok likevel på ett av møtene hvor det var ett fellesprosjekt, og de hadde deltakere i den delen som gjaldt å utvikle en egen plan for foreldresamarbeid.

Tidligere inspektør sendte våren 2017 et brev til kommunestyret hvor hun rettet kritikk av den manglende støtten skolens ledelse fikk av kommunens ledelse. I brevet står det blant annet: «Den største feilen vi har gjort, og som vi ser i ettertid var at vi ikke skrek høyere om mer ressurser. Vi prøvde alt vi kunne å hjelpe å elevene ut fra de ressursene vi hadde, og dermed være lojale overfor rådmannen og politikerne sine innsparinger.»

Tidligere rektor fikk etter hvert studiepermisjon og inspektør gikk av med AFP juni 2017.

2.2.8 NASITUASJONEN

Tabell 5 viser resultater i fra foreldreundersøkelsen i forhold til dialog og medvirkning, sammenlignet med gjennomsnittet for Sandnes skolene.

Tabell 5 – Resultater i fra foreldreundersøkelsen i forhold til dialog og medvirkning. Kilde: Sandnes kommune.			
	Forsand 2016	Forsand 2017	Sandnes gjennomsnitt 2017
Kommunikasjonen mellom hjem og skole er god	3,1	4,3	4,4
Lærerne viser interesse for synspunktene mine om mitt barns læring og utvikling	4,4	4,5	4,4
Lærerne følger opp synspunktene mine om mitt barns læring og utvikling	4,3	4,3	4,3
Jeg blir tatt imot på en god måte når jeg kontakter skolen	3,5	4,6	4,7
Jeg får raskt til et møte med kontaktlæreren dersom jeg har behov for det	4,7	4,7	4,7
Jeg kan raskt på til et møte med ledelsen på skolen dersom jeg har behov for det	3,4	4,4	4,5

Tabellen viser, at kommunikasjonen mellom hjem og skole får 4,3 i skår og «jeg blir tatt imot på en god måte når jeg kontakter skolen» får en skår på 4,6.

Det har vært en veldig god fremgang i hvordan de foresatte vurderer dialogen og medvirkningen med skole. Dette er også det inntrykket vi får gjennom intervjuer med

foresatte og nåværende FAU. Flere uttrykker at de er fornøyde med samarbeidet med nåværende ledelse.

2.3 LÆRING OG TRIVSEL

2.3.1 SKOLENS FAGLIGE RESULTATER

I tabellen nedenfor finner en resultater fra de nasjonale prøvene for elever i 5. trinnet for Forsand skule sammenlignet med gjennomsnittet i Rogaland. Da det var få elever skoleåret 2016/2017, er resultatet unntatt offentligheten.

Tabell 6 – Gjennomsnitt på nasjonale prøver for elever i 5. trinn i Forsand skule, sammenlignet med gjennomsnittet i Rogaland. Kilde: Skoleporten.								
	14/15		15/16		16/17		17/18	
	Forsand	Rogaland	Forsand	Rogaland	Forsand	Rogaland	Forsand	Rogaland
Engelsk	47	51	46	50	U off	50	46	50
Lesing	51	50	48	50	U off	49	48	49
Regning	46	51	49	51	U off	50	51	50

Med unntak av resultatene fra regning for elever som gikk i 5. trinnet 2017/2018 og lesing for elever som gikk i 5. trinnet 2014/2015 skårer Forsand kommune noe lavere enn gjennomsnittet i Rogaland i engelsk, lesing og regning de øvrige årene.

Tabell 6 viser resultatene for 8. trinn:

Tabell 7 – Gjennomsnitt på nasjonale prøver for elever i 8. trinn i Forsand skule, sammenlignet med gjennomsnittet i Rogaland. Kilde: Skoleporten.no.								
	14/15		15/16		16/17		17/18	
	Forsand	Rogaland	Forsand	Rogaland	Forsand	Rogaland	Forsand	Rogaland
Engelsk	51	50	48	51	48	50	53	51
Lesing	47	50	49	50	48	49	52	50
Regning	49	50	47	51	46	50	49	51

Dersom en sammenligner med gjennomsnittet i Rogaland, finner vi at i engelsk så lå Forsand kommune over gjennomsnittet skoleårene 2014/2015 og 2017/2018. I lesing var Forsand skule over gjennomsnittet i 2017/2018, og i regning var Forsand kommune under snittet alle skoleårene. I «Tilstandsrapport for grunnskolen skoleåret 2015-2016» fremkommer det at skolen har som mål å få samme resultat som totalt for fylket.

Tabell 8 viser grunnskolepoengene for Forsand skule og gjennomsnittet for Rogaland.

Tabell 8 – Grunnskolepoeng for Forsand skule og gjennomsnittet for Rogaland. Kilde: Skoleporten.no.				
	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Grunnskolepoeng Forsand skule	39,6	40	40,8	40,3
Grunnskolepoeng gjennomsnitt Rogaland	40,3	40,6	41,1	41,5

Tabellen viser at Forsand kommune over tid har hatt lavere grunnskolepoeng enn gjennomsnittet i Rogaland.

Den tidligere innleide skolefaglige ansvarlige oppgir at det er nok er et for lite læringsstrykk ved Forsand skule. Tidligere inspektør oppgir også dette. Rektor oppgir at det nok varierte hvordan læringstrykket var, og at det var mange sosiale forhold som måtte løses for å kunne få læringen i høysete. De sosiale forholdene tok mye tid, slik at læringstrykket ikke nødvendigvis ble like prioritert fra ledelsens side. Enkelte av de foresatte vi har snakket med er også av den oppfatning at læringstrykket er lavt, og en uttrykker at det er manglende differensiering av undervisningen.

2.3.2 NOEN RESULTATER FRA ELEVUNDERSØKELSEN, INKLUDERT TRIVSEL OG MOBBING

Tabell 9 viser resultater i fra elevundersøkelsen gjennomført høsten 2017 for 5. – 10. trinn. Resultatene totalt, for 7. trinn og for 10. trinn er offentlig tilgjengelig på skoleporten.no, men resultatene for 5., 6., 8. og 9. trinn får skolen. Revisjonen har også gjennomgått disse tallene. Tabellen viser også skårene for snittet i Rogaland.

Tabell 9 – Resultater fra elevundersøkelsen (høst 2017). Kilde: Skoleporten.no og Sandnes kommune. Skår fra 1 – 5 hvor 5 er best.					
	5. – 10. trinn	7. trinn		10. trinn	
	Forsand	Forsand	Rogaland	Forsand	Rogaland
Trivsel	3,8	3,3	4,3	3,9	4,1
Støtte fra lærerne	4	3,5	4,5	3,7	3,9
Støtte hjemmefra	3,9	3,6	4,4	3,6	4,1
Vurdering for læring	3,4	2,9	3,9	2,8	3,3
Læringskultur	3,6	3,5	4,1	3,2	3,8
Mestring	3,8	3,4	4,1	3,9	3,9
Motivasjon	3,4	3,1	3,9	3,2	3,4
Elevdemokrati og medvirkning	3,3	3,1	3,9	3,1	3,3
Felles regler	3,7	3,4	4,3	3,6	4
Fysisk læringsmiljø	3	2,3		3	
Utdanning og yrkesveiledning (ungdomsskolen)	3,5			3,7	3,8
Praktisk opplæring	2,8			2,7	
Variert opplæring	3,5			3,3	
Relevant opplæring	3,4			3	
Innsats	3,8	3,2		4	

De grå feltene er tall som ikke er tilgjengelige. Det er store forskjeller for enkelte trinn, og en ser blant annet at trivselen i 7. trinn har en skår på 3,3, mens 3,9 i 10. trinn. I 7. trinn skårer Forsand kommune betydelig lavere enn gjennomsnittet i Rogaland på alle indikatorene. På 10. trinn skårer Forsand lavere enn gjennomsnittet i Rogaland på alle indikatorene unntatt mestring, men her er det for enkelte av indikatorene mindre avvik enn for 7. trinn.

Vi ser at for 5. – 10. trinn totalt er det kun støtte i fra lærer som oppnår en skår på 4 eller høyere. Det er også flere indikatorer som har en skår lavere enn 3,5:

- praktisk opplæring
- fysisk læringsmiljø

- elevdemokrati og medvirkning
- vurdering for læring
- motivasjon
- relevant opplæring

Både elevene på 7. trinn og 10. trinn opplever svak støtte hjemmefra. Trivsel har en skår på 3,8 for 5. – 10. trinn, men går vi nærmere inn i tallene, så er det 13 av 103 elever som oppgir at de ikke trives noe særlig eller ikke trives i det hele tatt. På 7. trinn er trivselen 3,3, noe som er lavt.

Neste tabell viser en sammenligning av noen av indikatorene sammenlignet med elevundersøkelsen i 2016.

Tabell 10 – Resultateter fra elevundersøkelsen høst 2016 og 2017. Kilde: Skoleporten.				
	7. trinn		10. trinn	
	2016	2017	2016	2017
Trivsel	3,8	3,3	3	4,1
Støtte fra lærerne	4,2	3,5	3,4	3,9
Støtte hjemmefra	4,1	3,6	3,6	4,1
Vurdering for læring	3,5	2,9	2,6	3,3
Læringskultur	3,9	3,5	2,6	3,8
Mestring	3,9	3,4	3,3	3,9
Motivasjon	3,5	3,1	2,5	3,4
Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,1	2,3	3,3
Felles regler	3,9	3,4	3	4

Tabellen viser at skårene i fra fjorårets 7. trinn var høyere enn i årets 7. trinn. På 10. trinn finner vi det motsatte og ser at skårene var betydelig dårligere i 2016.

I Elevundersøkelsen blir det også spurt om mobbing, men dette er tall som ikke er offentlig tilgjengelig på skoleporten.no. På spørsmålet om en blir mobbet, så oppgir 19 av 95 elever at de enten blir mobbet en sjelden gang eller to – tre ganger i måneden. Det er ingen som oppgir at de blir mobbet omtrent en gang i uken eller flere ganger i uken. Det er åtte som oppgir at de har blitt mobbet digitalt de siste månedene en sjelden gang eller to - tre ganger i måneden. Åtte oppgir at de en sjelden gang har blitt mobbet av de voksne på skolen de siste månedene.

Det er ikke noe fast praksis at skolen informerer om resultatene fra på elevundersøkelsen på et foreldremøte, men FAU informeres om resultatene. I FAU - referat i fra står at skolen skårer godt på elevundersøkelsen. Elevundersøkelsen tas også opp i SMU og i referatet i fra 12.12.17 står det at elevundersøkelsen for 5. – 10. trinn er gjennomgått og en så på hva som er bra og hva som er mindre bra, og at rektor skulle ta med seg det som kom fram videre. Resultatene fra elevundersøkelsen er ikke behandlet i SU. Det ligger ikke ute noe informasjon om resultatene fra elevundersøkelsen på skolens hjemmeside. Rektor har delegert oppgaven til å følge opp resultatene fra elevundersø-

kelsen til sosiallærer. Per 20.03.18 var det ikke utarbeidet en konkret handlingsplan med tiltak.

2.3.3 FLERE RESULTATER FORELDREUNDERSØKELSEN

Vi har valgt ut de indikatorene som vi vurderer som mest relevante for dette prosjektet. De fleste resultatene er gode og ligger på en skår over 4 på følgende områder:

- Trivsel: På indikatoren «Barnet mitt trives på skolen» gir en skår på 4,6, mot 4,1 i 2016.
- Hjem- skole (om foresatte hjelper med lekser, viser interesse for skolearbeidet o.l.)
- Trygt miljø
- Informasjon fra skolen
- Dialog og medvirkning (se tabell)
- FAU og SU

Tabellen nedenfor viser de relevante indikatorene i Forsand som har skår under 4, sammenlignet med totalt for Sandnes for 2017.

Tabell 11 – Resultater i fra foreldreundersøkelsen for indikatorene som har skår under 4.			
Kilde: Sandnes kommune.			
	Forsand 2016	Forsand 2017	Sandnes gjennomsnitt 2017
Jeg får rettledning av skolen om hvordan jeg bør følge opp lekser i de ulike fagene	3,9	3,7	3,7
Jeg har inntrykk av at det er god arbeidsro i timene		3,6	3,6
Jeg har inntrykk av at barnet mitt forstår ha som er målene i de ulike fagene		3,9	4,1
Jeg har inntrykk av at barnet mitt vet hva som blir krevd for å oppnå de ulike karakterene ved halvårsvurdering i fagene		3,6	4
Jeg har inntrykk av at barnet mitt får være med å foreslå hva det skal legges vekt på, når skolearbeidet vurderes		3,6	3,7
Jeg har inntrykk av at barnet mitt får være med å vurdere sitt eget arbeid		3,5	3,7
Jeg har inntrykk av at barnet mitt får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan han/hun utvikler seg i faget		3,8	3,9
Jeg har inntrykk av at barnet mitt får være med å foreslå hvordan han/ho arbeider med fagene	3,4	3,4	3,6
Jeg har inntrykk av at skolen legger til rette for at elevene kan delta i elevrådsarbeid og lignende	3,5	3,9	4
Jeg har inntrykk av at skolen hører på forslagene til elevene	3,1	3,6	3,8

Tabellen viser at skolen i hovedsak skårer noe lavt indikatorer knyttet til medvirkning og vurdering for læring. For flere av indikatorene skårer skolen dårligere enn gjennomsnittet for Sandnesskolene.

2.3.4 ANDRE FORHOLD

I uke 6 kontrollerte vi om ukeplaner og halvårsplaner for skoleåret 2017/2018⁷, for det enkelte klassetrinn, var tilgjengelig på skolens hjemmeside (trinnet sin side). Gjennomgangen viste at det ikke var lagt ut halvårsplaner/årsplaner i fag for fire av trinnene.

Lærerne utarbeider ukeplaner som blant annet inneholder mål, lekser og informasjon. For seks av ti trinn var ukeplanen tilgjengelig på skolens hjemmeside, men for fire av trinnene var den ikke tilgjengelig.

Opplæringsloven § 1-3 stiller krav til at opplæringen skal tilpasses evnene og forutsetningene hos den enkelte elev. Skal en lykkes med å styrke elevenes læring er dette et viktig poeng som må jobbes med kontinuerlig. I denne forvaltningsrevisjonen har vi ikke vurdert hvordan Forsand skule arbeider med tilpasset opplæring, men vi så på om ukeplanene var nivåinndelt. Av de 6 trinnene som hadde ukeplaner tilgjengelig på skolens nettside, var ukeplanen for to av trinnene inndelt i lekser i to «nivåer,» hvor det ene nivået hadde vanlig leksemengde, mens det andre nivået av og til hadde litt ekstra utfordringer. Det var likevel i hovedsak lite som skilte de to «nivåene». Ukeplanen kan være en av flere indikatorer på om opplæringen er tilpasset den enkelte elev.

FAU-leder oppgir at hun i forkant av FAU-møtene sender ut e-post til foreldrekontaktene der hun spør om det er forhold som de ønsker tatt opp. Hun oppgir at hun får få tilbakemeldinger.

En av informantene oppgir at det er lærere som ikke er interessert i å håndtere elever som ikke er «A4», og at det er en «vent og se holdning» ved skolen.

Tidligere rektor oppgir at hun i etterkant ser at skolen kunne jobbet bedre med det sosiale. Hun uttrykker også at de etter «klasse A – saken» lærte at det var viktig å lytte til hva elevene sier.

2.4 VURDERING

Foreldresamarbeid

Kommunen skal sørge for samarbeid med foreldre. Forsand skule gjennomfører foreldresamtaler og foreldremøter. De fleste av de foresatte vi har snakket med er fornøyd med samarbeidet med kontaktlærer og gjennomføring av foreldresamtalene.

Ved henvendelser fra foresatte vedrørende mobbing/manglende trivsel ser vi i flere saker at skolen har satt i verk tiltak raskt og fattet enkeltvedtak. Men flere foresatte oppgir at barna deres ikke har hatt et godt psykososialt miljø ved Forsand skule, og flere elever har vært utsatt for mobbing. Noen foresatte oppgir at de har vært i kontakt

⁷ I SU-referat fra 17.10.17 står det at halvårsplaner skal ligge på skolens hjemmeside på hvert trinn.

med skolens lærere og/eller skolens tidligere ledelse i forbindelse med mobbing, men at det ikke har blitt satt i verk tilstrekkelige tiltak. Skolen har heller ikke fattet enkeltvedtak i disse sakene. Ved henvendelser i fra foresatte synes behandlingen derfor å ha vært noe tilfeldig. Vi ønsker å gi et råd til foresatte om å melde raskt i fra til skolen skriftlig dersom barnet ikke har et godt psykososialt miljø.

Flere av de foresatte vi har snakket med og tidligere FAU-ledere oppgir at flere foresatte som var i kontakt med skolens tidligere ledelse opplevde motangrep, og at skolen enten skyldt på eleven eller de foresatte. Dette gjelder både henvendelser knyttet til trivsel og mobbing, men også i saker vedrørende elevens læring.

Situasjonen i klasse A fikk utvikle seg alt for lenge før skolen tok grep. Elevene i klassen hadde en hverdag preget av et dårlig psykososialt miljø, hvor det var lite rom for læring. Skolens daværende ledelse visste om situasjonen, men synes ikke å ha forstått alvoret og iverksatte ikke nødvendige tiltak tidlig slik at elevene kunne ha en god faglig og sosial utvikling. I begynnelsen var ikke informasjonen til de foresatte og FAU/SU god nok om situasjonen i klassen men den ble bedre etter hvert. I en periode pågikk det «hektisk» møtevirksomhet om situasjonen, og det var en travel og vanskelig situasjon for skolens ledelse som fikk mye kritikk. Den skolefaglige kompetansen på rådmannsnivå synes ikke å ha vært god nok til å kunne bistå skolens ledelse.

Noen av sakene har nok vært komplekse, men det er likevel slik at alle elever, uavhengig av elevens adferd, har rett til et trygt skolemiljø, og det er skolens ansvar å sørge for dette. Da er det viktig å ha klart for seg at det er elevens subjektive opplevelse av skolemiljøet som skal legges til grunn noe som følger av både den nye og tidligere § 9a i opplæringsloven. Selv om skolen ikke ser det samme som de foresatte eller er uenige med de foresatte, er det skolens plikt til å gjennomføre en grundig undersøkelse, for å finne ut hvordan eleven selv opplever skolemiljøet. Dersom en elev ikke trives på skolen kan det påvirke elevens læring negativt. Skolen må derfor jobbe med begge områdene parallelt.

Foreldresamarbeid skal ha eleven i fokus og bidra til eleven sin faglige og sosiale utvikling. Forsand skule har ikke hatt gode rutiner for å sikre at alle elevene har hatt et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Samarbeidet med enkelte foresatte har ikke vært god nok, noe som blant annet har ført til at elever har byttet skole.

Det er en klar positiv fremgang i foreldreundersøkelsen, og det er gledelig at kommunikasjonen med skole og hjem er forbedret. Men det er forbedringsområder i forhold til vurdering for læring og elevmedvirkning, noe som også fremkommer i resultater fra elevundersøkelsen.

Samarbeid med rådsorganene

Forsand skule har og har hatt de lovpålagte organer for brukervedvirkning inkludert FAU. Det ble gjennomført møter mellom FAU-leder og tidligere rektor jevnlig.

FAU har ikke opplevd samarbeidet med skolens tidligere ledelse som god, noe som hang sammen med at de opplevde at ting ikke ble tatt i og at de hørte fra foresatte at de opplevde å bli møtt med motangrep når de tok opp saker. Tidligere rektor er av en annen oppfatning. Det er positivt at samarbeidet mellom FAU og skolens ledelse nå er godt.

Dersom SU og SMU skal ivareta sin rolle, må de holdes løpende orientert om aktuelle saker. I perioden det var få møter er det var dette etter vår vurdering ikke godt nok ivaretatt. Det er positivt at det nå er oftere møter i rådsorganene. Referatene i fra SU og SMU kunne etter vår vurdering vært noe mer utfyllende, slik at det er mulig for foresatte til å holde seg orientert,

Prosjektgruppen som arbeidet med «*Den gode skulen i Forsand*» tilrådte flere tiltak som ikke er fulgt opp. Dette må skolens ledelse i samarbeid med SU følge opp.

Læring

Enkelte av de foresatte vi har snakket med har ikke vært fornøyde med den tilpassede opplæringen som elever har fått, og enkelte har byttet skolen av den grunn. Flere oppgir at skolens læringstrykk er for lavt.

Det er betydelig flere elever i Forsand som mottar spesialundervisning enn gjennomsnittet i landet og i Rogaland. Dette gjelder særlig på mellomtrinnet hvor 25 prosent får spesialundervisning. Det er positivt at det er færre elever som har behov for spesialundervisning på ungdomstrinnet sett i forhold til mellomtrinnet. I enkelte intervjuer kommer det frem at elever henvises til PPT sent. Den høye spesialundervisningen åpner opp for noen spørsmål:

- Er den tilpassede opplæringen ved Forsand skule god nok?
- Har Forsand skule et godt nok system for tidlig innsats?
- Henviser Forsand skule elever for sent til PPT?

Vi anbefaler Forsand skule å gjennomgå sine rutiner og praksis vedrørende tilpasset opplæring, tidlig innsats og spesialundervisning for å sikre at alle opplæringen er tilpasset evnene og forutsetningene hos den enkelte elev.

Resultater fra elevundersøkelsen

I elevundersøkelsen svarte ca. 13 prosent av elevene i 5 - 10. trinn at de ikke trives noe særlig eller ikke trives i det hele tatt. Det er ingen elever som har svart at de blir mobbet ukentlig, men 20 prosent svarte at de blir mobbet en sjelden gang eller to – tre ganger i måneden. For disse elevene kan skoledagen være vanskelig og mistrivsel eller mobbing kan føre til manglende læring. Rogaland Revisjon anbefaler skolen å følge dette opp nærmere.

Resultatene i fra elevundersøkelsen og foreldreundersøkelsen er spesielt lav for områdene vurdering for læring og elevmedvirkning. Dette er områder skolen bør jobbe videre med.

Skolen har vært kjent med resultatene i fra elevundersøkelsen siden desember 2017, og per april 2018 ikke utarbeidet noen handlingsplan for oppfølging. Vår vurdering er at flere av resultatene i elevundersøkelsen ikke er god nok, og at skolen må ha en bedre rutine for hvordan resultatene blir fulgt opp. Skolen mangler også et måltall for hva en vurderer som et tilfredsstillende resultat.

Hverken resultatene i fra elevundersøkelsen eller foreldreundersøkelsen er tilgjengelig på skolens hjemmeside. Dette er informasjon som bør gjøres tilgjengelig for de foresatte.

SMU og FAU er informert om resultatene i elevundersøkelsen, men for å sikre medvirkning også i form av hvilke tiltak som skolen iverksetter, anbefaler vi Forsand skule å legge frem en konkret handlingsplan i organene. En måte er for eksempel at resultatene drøftes i elevråd, SMU, FAU og i personalgruppen, og at skolen etter dette legger frem en konkret handlingsplan i neste SU-møte. Elevundersøkelsen inneholder flere områder som ikke gjelder trivsel, slik at det etter vår vurdering ikke blir riktig av rektor å delegere oppfølgingen av denne undersøkelsen til sosiallærer.

Anbefalinger

Rogaland Revisjon anbefaler Forsand kommune å:

- Sikre at resultatene i fra elev- og foreldreundersøkelsen følges opp raskt.
- Sikre at skolen fortsetter arbeidet med å være mer lydhør overfor innspill fra foresatte og elever.
- Følge opp alle tilrådingene i prosjektrapporten «*Den gode skulen i Forsand*».
- Sikre at alle elever har et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.
- Sikre at Forsand skule sin hjemmeside er oppdatert med relevant informasjon som er aktuelle for de foresatte.
- Gjennomgå skolens rutiner og praksis vedrørende tilpasset opplæring, tidlig innsats og spesialundervisning for å sikre at alle opplæringen er tilpasset evnene og forutsetningene hos den enkelte elev.

VEDLEGG

Vedlegg 1

Om forvaltningsrevisjon

I kommunelovens [§ 77.4](#) pålegges kontrollutvalgene i fylkeskommunene og kommunene å påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon. Forvaltningsrevisjon innebærer systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Lovens bestemmelser er nærmere utdypet i revisjonsforskriftens [kapittel 3](#) og kontrollutvalgsforskriftens [kapittel 5](#).

Revisjon i norsk offentlig sektor omfatter både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, i motsetning til i privat sektor hvor kun regnskapsrevisjon (finansiell-) er obligatorisk.

Rogaland Revisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon på oppdrag fra kontrollutvalget i kommunen. Arbeidet er gjennomført i henhold til [NKRF](#) sin standard for forvaltningsrevisjon, [RSK 001](#). Les mer på www.rogaland-revisjon.no.

Denne rapporten er utarbeidet av forvaltningsrevisor Elin Fagerheim Bjerke under ledelse av fagansvarlig for forvaltningsrevisjon Bernt Mæland, og gjennomgått av oppdragsleder Tore Kristensen.

Kilder

Muntlige kilder

Flere av intervjuene har vært gjennomført som telefonintervju.

Audun Grødem - organisasjonssjef og tidligere skolefaglig ansvarlig

Bjørn Kenneth Høllesli - nåværende inspektør Forsand skule

Bjørn Ståle Rettedal - tidligere FAU leder

Ellen Stangebye Barka - lærer Forsand skule

Gunleif Haukelid - politisk representant i SU og SMU

Ingeborg Søyland - tidligere inspektør Forsand skule

Ingunn Varhaug - tidligere rektor Forsand skule

Jan Sigve Schelbred - tidligere FAU-leder

Kjetil Langbakk - lærer Forsand skule

Liv Kristin Eggen - lærer Forsand skule

Kathrin Persche - lærer Forsand skule

Mona Larsen Kjørvoll - vernepleier ansatt Forsand skule

Monica Helgøy - rektor Forsand skule

Ragnvald Riis - innleid skolefaglig ansvarlig skoleåret 2016/2017

Trine Solmunde -lærer Forsand skule

9 foresatte/tidligere foresatt

1 tidligere elev

Gruppeintervju Nåværende FAU: Anne Lansom, Bjørn Vetrhus, Hege Tungland Landbakk, Irene Tu, Mona Auestad

Oppstartssamtale med Søren Jensen , Aud Venke Østerhus og Monica Helgøy

Skriftlige kilder

Elevundersøkelsen 2016 og 2017

Enkeltvedtak, brev og e-post vedrørende elevsaker og classesaker

Foreldreundersøkelsen 2016 og 2017

Informasjon fra Forsand skule vedrørende klasse A

Kostrarstatistikken SSB

Plan for et trygt og godt skolemiljø. 2018

Plan for hjem-skole samarbeid

Powerpoint presentasjon av GB reflektor

Postjournal

Prinsipper for opplæringen. Utdanningsdirektoratet.

Rapport «Den gode skulen i Forsand»

Referater fra prosjektgruppen og dialogmøtet

Referater i fra FAU-møter

Referater i fra SMU-møter

Referater i fra SU-møter

Referater fra diverse møter mellom kommunens ledelse, skole m. flere

Skolens hjemmeside

Tilsyn fra Fylkesmannen 2015 og videre dokumentasjon i saken

Tilvisning systemsak til PPT

Vedtak i administrasjonsutvalget, sak 1/16, 19.01.16

www.skoleporten.no

Vedlegg 2

Opplæringsloven kapittel 11 stiller krav til at det ved hver grunnskole skal være lovbestemte organer for brukermedvirkning. Ifølge forskriften til opplæringsloven § 20 -1 har kommunen plikt til å benytte de lovbestemte organene i grunnskolen. Med dette som utgangspunkt er det utviklet følgende revisjonskriterier:

Organene er:

Samarbeidsutvalg (SU)

Opplæringsloven § 11-1 stiller krav til at det ved hver grunnskole skal det være et samarbeidsutvalg med to representanter for undervisningspersonalet, en for andre tilsette, to for foreldrerådet, to for elevene og to for kommunen, hvorav en er rektor. Samarbeidsutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolen

Skolemiljøutvalg (SMU)

Opplæringsloven § 11-1 a stiller krav til at det ved hver grunnskole skal være et skolemiljøutvalg hvor elevene, foreldrerådet, de tilsette, skoleledelsen og kommunen er representert. Skolemiljøutvalet skal medvirke til at skolen, de tilsette, elevene og foreldrene tar aktivt del i arbeidet for å skape et godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder skolemiljøet.

Foreldreråd

Ifølge opplæringsloven § 11-4 skal det ved hver grunnskole være ett foreldreråd der alle foreldre som har barn i skolen, er medlemmer.

Foreldrerådet skal blant annet fremme fellesinteressene til foreldrene og medvirke til at elever og foreldre tar aktivt del i arbeidet med å skape godt skolemiljø.

FAU

Ifølge opplæringsloven § 11-4 skal det være et foreldreråd med et arbeidsutvalg (FAU) ved hver grunnskole. Foreldrerådet skal arbeide for et godt samhold mellom hjem og skolen.

Elevråd

Ved hver grunnskole skal det ifølge opplæringsloven § 11-2 være elevråd for årstrinnene 5 - 7 trinn og 8 - 10 trinn. Elevrådet skal fremme fellesinteresse til elevene på skolen og arbeide for å skape et godt lærings- og skolemiljø.

Rogaland Revisjon IKS

Lagårdsveien 78
4010 Stavanger

Tlf 40 00 52 00
Faks 51 84 47 99

www.rogaland-revisjon.no